

UNIVERSUL LITERAR

ABONAMENTUL
LEI 2,60 ANUAL
Abonamentele se fac
numai pe un an.

COLABORATORII ACESTUI NUMĂR:
Mestugean, Victor Eftimiu, Corneliu Moldovanu, I. C. Aslan, Leontin
Iliescu, Emil Nicolau, Ion Dragoslav, Florian I. Becescu,
Gabriel Donna, V. Albert, etc.

ANUNCIURI
Linia pe pagina 7 și 8
— PARI 20 —

BOTEZUL DOMNULUI NOSTRU ISUS CHRISTOS

BIBL. UNIV. CLUJ-SIBIU
Nr. 798-944

SENIORUL DIN HALLEBORG

NUVELA DE ALFRED VON HEDENSTYERNA

Tradusă cu autorizația autorului de H. HEINECKE

— Urmare —

Intoarcearea fu un farmec, pe
acea scară linușită și frumoasă.

Din nou plăteli cailor răsu-
mară pe podișcă, din nou toți
angloații erau adunați în curte
pentru a saluta venirea stăpă-
nilor lor. Jocurile începuseră în
grajdul pe care-l transformase
în sală de bal, tinerii și bătrâ-
nii, păreau înviorați.

La vederea fericirii care se
citea în ochii tuturor celor va-
menți cum se cade, atât de de-
votați și iubitori, fetele al că-
rei meșter ei erau, inima lui Gos-
ta se simți covârșită de o dulce
emoție.

„Am face bine să punem ma-
sa aci, în curte”, zise el apro-
piindu-se de d-na Silverspint.

Ru se prefăcu că nu aude, și
aruncă o privire îndurerată, în
spre fereastra de la care își sa
privea, stând pe un jet mare în-
lăsurată într-un șal gros ca să
nu răcească.

Gosta înțelese: nu trebuia s'o
luse singură.

El alergă la ea și pentru fra-
ția oară intră în odaia ei fără
să mai bată la ușă.

— Venisem să te întreb, dra-
ga mea, dacă trebuie să ase-
zăm mesele în curte sau în
grajd?

Ea aprobă, cu mare bucurie,
ceest semn de atenție.

— Dacă ar fi după mine...

— Păi tocmai de asta am ve-
nit, să îți aflu părerea, Amelia.

— Ei, eu, așa fi de părere să
se puie masa în curte; cu chi-
pul acesta, jocul ar putea fi
până târziu de tot, și așa putea
privi și eu de la fereastră, cum
mănăncă.

— Are să fie, așa cum do-
rești!

Se puse vre-o două-spre-zece
mese în curte, la rând, una
lângă alta, baronul luă loc la
mijloc între toată familia lui
cea nouă.

Urând de oboseală și de boa-
lă, tânărul stăpân al Halleborg-
ului privea de sus de la fereas-
tră, acea multime veselă, adu-
nată împrejurul stăpânului iu-
bit, regretând, că după toate
prevederile omenești, acest spec-
tacol pe care îl privea pentru
fata oară, ea îl privea, val
pentru ultima oară.

După aceasta, viața își reluă
cursul ei obișnuit: Gosta se o-
cupa de ținutul lui, ca să nu să
mai gândească la măhnirea su-
fletului lui, Amelia cugeta asu-
pra problemei existentei, care i
se părea din ce în ce mai mult
farmec, pe măsură ce se credea
că este la sfârșitul vieții.

CAPITOLUL VIII

② Schimbare

Serile deveneau umede, aerul
rece și tusea Ameliei creștea me-
reu din ce în ce mai mult.

Câte odată tusea atât de rău,
de se părea că i se sparg plă-
mânii ei subrezi.

La 10 Septembrie începuse a
se face focul în odaia ei; la în-
ceputul lui Octombrie, numai
eși din odaie, nici chiar pentru
mesă. Toată ziua o petrecea
stând lungită pe un scaun ma-
re, când nu era în pat.

Chemară și pe doctorul oare
o căutase acasă, la părinții ei.
Contrariul obiceiurilor lui de
destrăbălat, pentru acea impre-
jurare și puse o cămașă cu-
rotă și o cravată nouă; dar
diagnosticul nu era altul de cât
acela pe care-l formulase înada-
te: „consumare, și consumare
foarte înaintată”.

— În ultimul grad?

— Nu, corpul este voinic, da-
torită liniștii, odihnei și bune-
lor îngrijiri pe care bolnava le
are de când s'a măritat, însă

beala nu a pierdut nimic din in-
tinderea ei, ea roade gradat for-
țele vitale. Desnodământul fatal
se va produce, peste câteva
luni, peste un an, sau mai târ-
ziu, nu depinde decât de îngriji-
rile pe care le va avea tânărul
baronul”.

El plecă mulțumit de primă-
rea pe care i-o făcu baronul,
dar acesta nu se mulțumi de
diagnosticul pe care-l lăsă; A-
melia tusea și suferea mereu.

Câteva săptămâni mai târziu,
Pastorul Hjelm, veni să facă o
vizită lui Gosta, întovărășit de
un prieten de școală, celebrul
dr. Lindroth, profesor la uni-
versitatea din Stockholm. Pasto-
rul prezintă pe prietenul lui,
nu ca doctor în medicină, deși
Gosta știa, dar ca cineva care
se ocupă de genealogie în ore
libere, și era foarte dornic de a
lua câteva note din arhivele
Halleborg-ului, aceasta fără a
prunci cumva cea mai mică
neplăcere, obiceiurilor stăpân-
ului. Gosta primi cu multă bună
voință această cerere, și fu con-
venit ca d-ru să vie să se stu-
bilească la bibliotecă ori de câte
ori ar fi avut plăcere.

Veni timp de două, trei zile;
a patra zi, prietenul său Pasto-
rul, veni să-l ia și Gosta îl opri
pe amândoi la masă.

La sfârșitul mesei, Pastorul
mulțumi baronului de buna pri-
mire și apoi adăogă:

— Nu mă pot opri, de a nu re-
greta adănc când văd adunați
sub același acoperiș, pe d-ru
cel mai celebru al țării, și a-
ceastă sărmană femeie, fără ca
să să fi întâlnit”.

Gosta se înclină și răspunde:
— D. Lindroth mi-a făcut o-
noarea de a veni ca învățat, iar
nici de cum ca medic...

— Adevăratul medic, d-le ba-
ron, nu-și uită nici odată voca-
ția.

Aș fi solicitat, chiar din pri-
ma zi onoarea de a fi înfățișat
d-nei baroane, dacă nu aș fi
auzit zicându-se că, cazul d-șalei
este absolut disperat, că cel
mai specialist doctor nu ar pu-
tea de cât confirma judecata
doctorului de țară, confratele
său”.

Pastorul se sculă și adresân-
du-se doctorului:

— Eu nu cred că tu să poți
impedica boala dar de vreme ce
ești cel mai bun prieten al mei,
și d-na baroana una din vechi-
le mele cunoștinți pentru care
am multă afecțiune, aște s'o ve-
zi, și tu, te rog!”

Gosta insistă și el cu Pastorul
împreună, și câteși trei se du-
seră lângă bolnavă, care fu pu-
să în curentul motivului care
i se datora acea vizită. Ea ascu-
tă foarte îngrijorată, diag-
nosticul oelbrului doctor.

— Sunt-ei, în adevăr foarte
bolnavă; doamnă baroană, zise
el, cu toată slăbiciunea d-tale,
ai mai multă forță de rezisten-
ță, de cât sar crede”.

Când se găsiră câteși trei în
odaia baronului doctorul îl
strânse de mână și îi zise foarte
simplu:

— E condamnată, nu mai e
nimic de făcut.

— Absolut nimic?

— Nimic, chiar de a-ți putea-o
transporta imediat, ca prin
vajă, la Nisa sau la Capri!

E s'ar mai îmbrățăș puțin
starea pentru câteva luni, dar
rezultatul final ar fi același.

Suma de suferință pe care o
are încă de îndurerat, s'ar mai
mări, decât am totuși să-ți pre-
fungim viața. Altă perspectivă
nu e!

Gosta îl întrerupse repede:
— Ar trebui să încercăm cu
toate acestea acest mijloc. Tre-
buie încercat tot pentru a dis-

puta o ființă omenească morți,
dacă nu am face așa, am fi la
fel cu animalele pe care le lași
să se chinuiescă. Crezi d-ta că
ar putea îndura călătoria?

— Eu nu cred, cel mai mic
drum până la port chiar, ar
ucide-o. Cu toate acestea este
incontestabil că are încă multă
putere.

— Eu nu cred desnodământul
fatal apropiat, în iarna aceasta,
nu cred. Dacă primăvara nu va
fi prea umedă, ar fi cu puțință
să încercăm călătoria atunci.

— Atunci, crezi d-ta că nu va
fi nici o primejdie cu drumul?
oboseala?...

— Nu pot să afirm absolut
definitiv, dar consider lucru ca
probabil. Totul depinde de ste-
rea în care se va afla atunci.

— Și noi, să nu putem nă-
dădui s'o vedem odată vinde-
cată, doctore? întrebă Pastorul.
— Dumnezeu sugur este stă-
pân pe viața ca și pe moarte,
Hjelm, tu știi tot așa de bine
ca mine!”

Idea unei călătorii îndepărta-
te, înspăimântă pe toți, la în-
ceput; apoi, fiecare încep a spe-
ra ca această realizare ar avea
rezultate fericite, și priviră cu
plăcere această eventualitate.

Gosta care se arătase partizan
la această călătorie, când avuse-
se convorbirea cu doctorul
Lindroth, găsi că ar fi cred de a
smulge pe biata bobnavă din
mijlocul familiei sale. Samba-
lanul și copiii plângău la gân-
dul acestei despărțiri.

D-na Silverspint, fu din toate
răspunerile contra acestui proiect.
Argumentele pe care le da ea,
erau mai mult din punctul de
vedere egoist. La ce bun să mai
prelungescă cu câteva luni,
viața fetei ei, dacă trebuia s'o
trimiță departe de ai ei, într'o
țară străină?

Mai bine era pentru mama și
celelalte rude chiar pentru
două luni încă să se petreacă
lângă ea, de cât s'o mai târască
sease luni sau un an, departe
de familie, o viață, care deși
sub un cer totdeauna albastru,
și o climă mai dulce, ar fi fost
tot așa de nenorocită.

La Nisa sau la Capri, fata ei,
nu era să fie, tot așa departe
de ea, ca și când sufletul i-ar
fi sburat în spre locuții ce-
rești?

Pe de altă parte, erau mo-
mente, când Gosta nu se putea
stăpâni de a-și zice, cât va fi de
fericit de a fi din nou liber, de
a nu mai simți mereu greuta-
tea, cât de ușoară, a lanțului
care și-l pusese de gât pentru a
păstra Halleborg-ul.

Afară de asta, și Amelia pre-
fera, fără îndoială, a trăi de-
parte de el. Doctorul le dase
speranța că viața ei se va pro-
lungi încă cu câteva luni, ba
chiar nu aș putea. Pentru ce să
nu înveselască sfârșitul acestei
vieți cu puțină fericire, procu-
moase pe care mintea ingeni-
oasă a omului a creat cu ajuto-
rul naturii generoase? Ce ferici-
t va fi procurându-i plăcere,
în schimbul sacrificiului ce fă-
cuse pentru el: și apoi d-na
Silverspint ar putea s'a înso-
țească. Ea avea experiență, o
sănătate de fer, și educația îi
fusese destul de bine nemțește
și englezește, ca să poată eși din
tocurcătură în țară străină.

D-na Silverspint declară, că-l
era cu neputință, a-și părăsi
bărbatul, copiii, Gosta îl făgă-
dui a le trimite pe d-ra Ulla tot
timpul cât va lipsi. În fata a-
cestui făgădueli, se lăsă a fi în-
duplecă.

Din ziua aceea, gândurile A-
meliei se împăcară cu ideea u-
nei absente îndelungate, depar-
te de toți acei pe care îi iubea.
Când cugeta la plecarea ei, sim-
țea mai multă plăcere a strân-
ge în brațele ei slăbite, pe Ra-
guar, Erick, pe frații și surorile
celelalte și a constata cu Au-
na că profită mult de lecțiile
preparatorului lor, d. Lunger.
Departa de Halleborg, poate va
uita târgul îngrozitor care îi
da odată cu toate aceste avan-

tagii și educația atât de ingrijit-
tă a fraților ei. Și el, soțul ei,
dacă prezența ei nu-i amintea
în fiecare zi prețul care făcuse
să-și asigure păstrarea pământu-
rilor de la strămoși, pentru
ce i-ar fi ciuda de a i se mai
prelungi viața, de vreme ce, nu
ar mai fi obligat de a o împărți
cu ea!

Când le a spus doctorul că a-
ceastă călătorie îi va lungi via-
ța cu câteva luni, poate cu an,
Gosta nu se angajase el să facă
toate pregătirile necesare pen-
tru ea ca să profite?

Acest proiect de călătorie, în-
tr-o țară mai caldă, deveni în-
cetul cu încetul, subiectul nes-
fârșit de convorbire pentru în-
treaga familie, era la mijloc un
interes comun care îl apropiă
în mod înconștient unii de alții.

Plecarea hotărâtă odată Gos-
ta nu mai privea pe Amelia ca
înainte. Încetă de a o considera
ca o complice, mult sau mai
puțin vinovată de căsătoria lor,
și văzu în ea un oaspe scump
și bine-venit în casa lui, un cas-
pe a cărui sănătate șovăitoare
cerea îngrijiri, pe care i le da
cu atâtă bună-voință de oarece
dorea toți ca ea să ducă cu
dânsa cele mai dulci amintiri.

Pentru că Amelia trebuia să
plece în curând trebuia a-i se
menaja pe cât mai mult posi-
bil fericirea de a-și vedea pă-
rinții, frații și surorile. Gosta
găsea prin urmare, mereu mari
pretexte pentru a-i pofti și da-
că d-na Silverspint trebuia să
refuze câte odată aceste invita-
țiuni, din cauza pregătirilor de
călătorie, dacă sambelanul era
reținut de ocupațiuni urgente,
frații și surorile Ameliei nu
lipseau de loc, a petrece la Hal-
leborg cele mai frumoase și dulci
cfilme. Se apropia Crăciunul.

Gosta simțea un rău nesfâr-
șit, la gândul că trebuia să
prezică ajutorul Crăciunului, sin-
gur cu soția lui. În adevăr, că
ei poftise toată familia a veni să
petreacă vre-o cincisprezece zi-
le la Halleborg, dar baroana re-
fuzase absolut de a veni în a-
junul Crăciunului, zicând că
trebuia să prezideze la ea aca-
să, pentru copii și servitorii ei
serbare tradițională.

Sosi cu toate acestea după a-
miază, aducând cadouri la toți
copiii: o jachetă pentru drum
tricotată de Auna, un cuțit de
țiaț hârtia, de Erick, o pere-
che de mănuși, darul Ragnar,
și alte amintiri ne având prej-
decăt prin sentimentul de afec-
țiune al celui care oferea.

Când clopoștii de la sania ca-
re ducea înapoi acasă, pe d-na
Silverspint, încetară de a se mai
auzi. Gosta care șezuse destul
de mult în odaia Juliei, se duse
în sfârșit fără multă grabă, în
odaia lui pentru a-i oferi cadoul
lui.

Nu era de cine știe ce prej-
dat fiind situația averii lui;
dar se temuse dacă i-ar fi dat
cadouri prea bogate, să nu se
măhnească din cauza sănă-
ții ei triste să regreta că nu era
să le poată întrebuița. Îi ofe-
ri poeziile lui Téguer pe ale lui de
Mallin și de Franzeu, cari erau
considerate pe atunci ca opere
literare de cel mai mare merit.
Și-i mai oferi și câteva obiecte
folositoare pentru drum.

Aceste obiecte erau mai puțin
luxoase ca cele din epoca nor-
stră, dar practice și de bun gust.
Văzând mâinile deșele ale A-
meliei mângâind lâna moale a
cuverturii de drum, deschizând
stângaciul frumosul saculeț, și
cutița de scule, Gosta încep
să zâmbească. Fiecare, soția lui
nu avuse în viața ei în mână
asa obiecte luxoase și de preț
Pungulița de argint, plină ca
banii, cari i-o dase câteva zile
înainte îi făcuse o bucurie din
cele mai vii.

A se citi urmarea în „Univer-
sul Literar” care va apare săptămă-
nă viitoare.

Ecourile săptămânei

Marea chestiune care preocupă în momentul de față întreaga opinie la noi în țară e aceea a compensațiilor datorite de vecinii noștri bulgari României.

De mai bine de cincisprezece zile, d. Take Ionescu, ministrul de interne, se află la Londra, unde tratează diferendul cu d. Danevo, președintele Sobraniei bulgare.

Bulgarii, îmbătați de victoriile raportate contra Turciei neputincioase, au aerul de a nu pricepe rostul revendicațiilor țării noastre și nu oferă de cât o ușoară rectificare a graniței Dobrogei, rectificare care echivalează cu nimic.

Bulgarii însă trebuie să știe că România nici odată nu va renunța la compensațiile la cari are drepturi legitime. Și dacă vecinii noștri, dăruind șandramaua turcească adăbușii să-și dubleze teritoriul, e drept ca și România, grafie neutră, să obțină o rectificare serioasă de natură a-și asigura pentru totdeauna granițele de ori ce invadează bulgarii pe viitor.

E foarte firesc ca bulgarii să reziste în primul moment, dar, nu va trece mult și-și vor da seama că nici aciditatea excesivă nu poate să le fie de folos.

Bulgaria, acum mărită, are nevoie de liniște spre a organiza tinuturile cucerite și a-și umple golurile pricinite de războiul crâncen.

Și, de aceea, credem că va veni la sentimentul realității și va căuta să trăiască cu noi în bună armonie, satisfacând cererile României pe cale pacifică.

Să lăsăm tratativele să-și urmeze cursul, încredător în inteligența și patriotismul mandatarilor țării și să ne întoarcem un moment privirea spre verdictul juraților din Botoșani verdict care a scandalizat toată lumea.

Eri am văzut într-o revistă o fotografie reprezentând corpurile delictului în procesul banditului Pantelimon.

Un arsenal întreg: pistoale, carabine, revolvere, cartușe, etc. destinate a respândi teroarea printre pașnicii locuitori din regiunile muntoase bătute.

Dacă cele unsprezece tâlhării mărturisite ale banditului n-au putut să smulgă un verdict afirmativ pentru tâlhar, cel puțin aspectul arsenalului acestuia trebuia să le însușe juraților dela Botoșani ceva mai multă realitate.

Dar acum, greșeala s'a consumat. Și sperăm că nu toți bandiții vor avea norocul lui Pantelimon de a nimici niște judecători atât de blajini cari, cum se vede, nu și-au luat rolul în serios.

În cursul săptămânei trecute s'a mai întâmplat în Capitala noastră o dramă care a produs o vie emoție.

Vorbim de cazul Elenei Davidescu, care, părăsită, și-a ucis cu un foc de revolver concubinul, pe când aceasta își vedea liniștit de slujbă în librăria Sococ.

Iată un caz care nu se aseamănă de loc cu cel al banditului Pantelimon.

Legea nu admite ca cineva să-și facă singur dreptate. Totuși, sunt unele cazuri în cari individul nu șovăiește de a și-o face singur. Aceasta se întâmplă atunci când el n'are nici o speranță de la lege. Elena Davidescu era în cazul acesta. Câte fețe tinere nu sunt amăgite și apoi aruncate pe drumuri de către tinerii nesocotiți! Mare parte din aceste nefericite deșartă paharul amărăciunii până în fund resemnându-se la soarta lor deplorabilă. Se găsește însă și altele pe cari revolta sufletească, decepția grozavă, le împinge la exces.

Și starea aceasta de lucruri va rămâne, sgudurând din când în când con-

știința publică prin manifestațiuni tragice, până când legea va veni să pună o stavilă apucătorilor puțin cavaleriești ale unor tineri nesocotiți trăgându-i la răspundere pentru crimă de a fi ruinat o viață.

Nevoia de a scrie prea de vreme această cronică, nu ne-a permis, de a înregistra, în numărul nostru trecut scrierile eveniment al sporirii familiei noastre princiere cu un nou răstălar.

Centenarul marelui poet Gr. Alexandrescu

de CORNELIU MOLDOVANU

S'au implinit o sută de ani de la nașterea marelui poet, carea înzestrată literatura românească cu cele mai filosofice inspirații: Anul 1840, Rugăciunea, Candela, Salira Spiritului meu, Uciagașul fără Voc și Umbra lui Mircea la Cozia.

Dacă arta lui Eminescu, dacă meșteșugul său de a tălmăci simțirea în versurile cizelate și eterne prin forma lor desăvârșită, dacă arta lui Eminescu e unica în literatura noastră, Grigore Alexandrescu rămâne totuși cel mai adânc cugetător al poeziei românești.

S'a născut la Targoviște, în anul 1821, ca să sporească gloria acestei cetăți în care au văzut lumina zilei Eliade Rădulescu, Vasile Cârlova și poezii Văcărești. La 15 ani rămâne orfan, iar la 18 ani e trimis la București ca să urmeze cursurile dascălului Villant, ce se țineau într-o odăiță a liceului Sf. Sava. Acolo e coleg cu Costache Bălăceanu, Ion Ghica, Costache A. Rossetti, Grigoraș Grădișteanu, Scarlat Filipescu, Nae Budîșteanu și alții.

Ion Ghica în „Amintiri”, ne vorbește despre Alexandru ca de un tânăr oacheș, foarte oacheș, cu părul negru, sprincenile groase îmbinate, ochii câprii și scânteeții și musteța mijindu-i pe buză. „Tânărul era foarte studios și dovedea de pe atunci aptitudinile pentru poezie. Știa pe de rost tragedia franceză întregi și arta poetică a lui Boileau.

Imprietinându-se cu colegul său de școală, Grigore Alexandrescu cunoaște în casa părinților lui Ion Ghica pe poetul Iancu Văcărescu, autorul Primăverii Amoroșului și a Ceasornicului îndreptat, poezii pe care tânărul Alexandrescu i le recită autorului numai de cât, chiar în seara cunoștinții.

— Băbete, tu o să ajungi poet mare... îi zise Văcărescu, îmbrățișându-l. Proorocirea aceasta s'a împlinit.

Tot în casa părinților lui Ion Ghica, poetul face cunoștința lui Eliade Rădulescu, cu care leagă strânsă prietenie, pentru ca mai târziu s'ajungă dușmanii de moarte din pricina unei femei. Eliade îl ținea cu casa și masă, îi tipărește chiar primul volum de versuri: Elizer și Nefialii, apărut în 1832. Certându-se cu binefăcătorul său, poetul capătă ospitalitate în casa Majorului Cămpineanu, unde se adunau de obicei frații Goleșcu, frații Crețulescu, Captainul Voinescu II, Manolache Bălăceanu, Grigore Cantacuzino, Aristia și multe alte figuri culturale de mai târziu.

Prin anul 1836 intră în armată ca junker. Șeful său, fiind încântat de caligrafia poetului, îl trimise la Focșani ca să cerceteze pasapoartele celor care treceau Milcovul, din Moldova în Muntenia, sau din potrivă. După un an își dădu dimisia, ca să se consacreze cu totul activității literare.

Capodopera sa poetică: Anul 1840 avu un răsunet puternic, și autorul fu silit să-și răscumpere gloria cu câteva zile de temniță.

El găsim apoi în cariera administrativă. Început cu înetul, Grigore Alexandrescu se azvârle în politică, unde joacă un rol de seamă. I so

Mircea este numele noului prințisor. Numele acesta sună frumos mai ales în aceste zile, când Siliștra, mlaștină de peste Dunăre a lui Mircea-cel-Mare, se prăgătește să se întoarcă în sânul patriei mame.

Ușăm din toată inima ca prințisorul Mircea să moștenească calitățile augustului său bunică și să poarte cu mândrie numele scump al marelui Vocevod.

Mestugazan

oferă chiar un minister, dar poetul refuză.

În anul 1860 e trimis în comisia interimară la Focșani, unde însă e doborât de boală. Adunarea îi votează o recompensă națională în 1864.

Un sfert de veac mai trăiește poetul, fără însă ca viața lui să mai aibă vre-o însemnătate pentru literatură și patrie. Minteă întunecată de suferință, nu se mai simte vrednică de nici un acord liric și în anul 1885, poetul e chemat la odihnă veșnică, fiind dus la groapă ca un necunoscut, numai de câțiva prieteni.

Posteritatea însă a fost dreaptă, statornicindu-i repede un rang literar de frunte în viața noastră culturală.

Grigore Alexandrescu apare astăzi ca una dintre cele mai puternice figuri, alături de Alexandri, Eminescu și Caragiale, al cărora înaintea vrednic este. cântărețul Anului 1840 nu și-a găsit însă urmașul.

Să stăpânim durerea care pe om ^{supuna}

Să așteptăm în pace al ^{sorții} a-

Căci cine știe oare și cine ne va ^{spune}

Ce-o să aducă ziua sau anul viitor?

Prin nețărâmuritul avânt ce-i înaltă sufletul, prin dragostea entuziastă de omenire, prin ideile sale generoase și altruiste, Grigore Alexandrescu se ridică mai presus de Eminescu, așezându-și cugetarea alături de cei mai filozofi poezii al literaturii universale.

Ce-i pasă bietei turme, în veci nenorocită,

Să știe de ce moadă va fi măcelărită

Și dacă are unul sau mulți apă-
sători?

Ori de câte ori gândirea poetului, deprinsă a cuprinde sufletul întregii omeniri, se oprește la patimile proprii, ori de câte ori își cântă suferințele sale, dragostele și amăgirile,—inspirația sa e palidă și fără valoare deosebită. Când însă entuziasmul și simțirile altruiste îi năvălesc în suflet, atunci poetul se revoltă față de nedreptățile și durerile lumii, și un val de simpatie universală îl înfrățește cu toată suflarea de pe pământ:

Eu nu îți cer în parte nimica pentru mine,

Soarta ce 'n veci ne-apasă uităm cât e de greu,

Răul se face fire, simțirea amor-
fește

Și trădesc în durere ca 'n elementul meu...

În satire și epistole, Grigore Alexandrescu dovedește o varietate de inspirație fără seamăn. E neînduplecat, senin și măreț.

În fabule, crează o lume ciudată și vie, lumea dobitoacelor, însuflețind cu limină din propria-i vâpae, animalele, păsările, lemnele și insectele. E cel mai mare fabulist al literaturii românești, și de multe ori poate sta cu cinstă lângă La Fontaine.

Dacă am citat câte va pasagi din capodopera filosofică: Anul 1840, pentru a ilustra adâncimea și generozitatea celui mai mare cugetător al poeziei românești, nu pot încheia, fără ca să nu citez patru versuri de o armonie de limbă și o măiestrie de cizelare, necunoscută nouă până la Eminescu. E vorba de Umbra lui Mircea la Cozia, capodopera din ciclul poeziilor sale eroice, în care figurează: Trecutul la Marea Dealului și Răsăritul lunii la Tismana. Firește, din cauza spațiului, am trecut cu vederea multe poezii, ca de pildă Cântecul Soldatului, Prieteșagul sau Meditație, care întregesc opera marelui poet.

Cele patru versuri cu care vreau să închei acest articol, sunt:

Alte turnurilor umbre peste unde ^{stau} culcate,

Cătră țărnuț din potrivă, se întind, ^{se} prelungesc,

Și-ale valurilor mândre generații ^{spumegate}

Zidul vechi al mântuirii în evidență ^{și} îl isbesc...

Omul cărților

...Iar viața mea, am visat-o!

Înși-și fingerii și-au întrerupt cereștile concerte și se apropiară curioși.

— Iată, Doamne, zicea Sfântul Petru târând înaintea lui Dumnezeu umbra unui de corând înmormântat, un mare sclerată.

— Și care-i sunt păcatele, Sfinte? Ce-a făcut în viața-i pământească această umbră obscură și fără nume?

— Trebuie să mărturisesc, Doamne, că încă nu știu nimic. E un caz extraordinar, pe care abia îndrăznesc a-l aduce înaintea Atotputerniciei Tale. Menirile nu cunosc viața acestui om. I-am găsit, însă, sufletul cel mai corupt ce vre-o dată s'a zămislit în locașul muritorilor. Luxura, orgoliul și batjocura tu tronat nemuritoare în acest suflet turmentat. Disprețul ori-cărei legi omenești sau divine au intonat formidabile cântece impiii în adâncimile impure ale inimii sale, care, ca o oglindă cu II și III de față, reflecta tot atâtea crime, câte el puțin se pocăiește în focul Ghehenel. Lucifer nu visa de cât a fi egalul tău, — o iartă-mă, Doamne, dar acest suflet a voit distrugerea stelașului, eternului și nemărginitului tău domeniu. Și pe deasupra, — cum se face! — nici destinul nu îl cunoaște.

Dumnezeu se gândi o clipă și apoi cuvântă:

— Nu, n'am putut să fac această greșeală de neînțeles. Din începutul începuturilor, ființa a fost trecută în cartea Destinului. De la început va fi fost merită suferinței pentru ca să fie demnă a se așeza în glorioasa mea dreaptă.

Ei bine, umbră, cum te-ai sustras menirei tale, și ce viață ai dus, necunoscută chiar cerurilor, ca să ajungi în starea în care azi te prezinti înaintea Noastră? Haide, îngrată a noastră asemănare, vorbește!

Și umbra suspină și răspunde blând:

— Mi-a fost oroare de suferință. Doamne; m'am mulțumit a trăi viața altora. Viața mea, am visat-o numai.

Gabriel Donna

SACUL CU GLUME

— Înțelegi d-le, că nu mai pot cumpăra un câine care se numește turc... Numele ăsta nu mai sperie.

Între scriitorii:

— Mi s'au spus multe lucruri rele pe socoteala lui X...

Săracul, are atâția prieteni!

SALONICUL

de VICTOR EFTIMIU.

Privit dinspre mare, Salonicul își desfășoară minunata panoramă pe un deal cu povârnișul lui; casele albe, turnurile de biserică, acoperișurile de catedrale, geamiile,—se văd toate cu marginile bine deosebite în limpezimea văzduhului, cu toate colorile strălucitoare în bătaia soarelui. Noaptea, privesc și uimitoare. Luminile albe și roșii aruncându-și tremurarea ușoară pe zidurile înbrăcate într-o străvezie până de raze. Și dacă n'ar mai veni până în largul mării un vuet prelung, ai crede că te apropii de un oraș din basme, deasupra cărui plutește o ceață luminoasă.

Lângă mare chiar, pe un bulevard lung, stau înșirate cafenelele.

De aci, ochiul cuprinde largul ape, cu bărcile ce se învârtesc lângă mal, cu corăbiile sfioase, alăturate una de alta în vre-un colț, cu vapoarele tanțoșe din mijlocul portului, cu uriașele vapoare englezești ce închid zarea.

Seara, când din oraș încep să se audă glasurile hogilor, când amurgul cotește pe lângă apă și peste tot se lasă pacea,—luminile colorate se aprind pe rând, joacă deasupra undelor ca purtate de o mână nevănută, se refrâng în mare, alcargă pe sub apă, ca să se strângă în domul nărilor de fier din fund.

Acolo pălpăie câte-va rânduri de ochi roșii: ferestrele luminate ale vapoarelor cu câte-va catari.

Dincolo marea e întunecată și înfricoșătoare ca o prăpastie.

Numai în nopțile senine, când pălpăirile plâpânde, ale telelor, sau razele lunii, revărsă ușoare stoguri de lumină deasupra undelor, tot luciul mării se vede până la orizont...

...Iar dimineața, departe, în zarea albastră, ca o închipuire a luminii, se înalță Olimpul bătrân, cu fruntea plină de zăpadă, cu umerii încărcăți de povești...

Când vii pe pământ, dinspre Bitonia te întâmpină larva gării.

E un vuet de glasuri, de strigăte. Nici nu s'a oprit bine trenul și te pomenești că ușa se deschide furios și câțiva oameni îți înhață geamantanele: sunt hangii de pe lângă gară sau servitorii de-ai hotelurilor din oraș.

Dacă ai noroc s'aduci mai multe lucruri, atunci o să-ți vezi cufărul la un hangiu, geamantanul la altul, coșul la un hamal de la cine știe ce hotel; iar pe tine în mâna unui polițist care îți cere bagajele să-ți le vămuiască.

Impartă-te în patru: dă bacșiș polițistului, să te lase în pace și repede după ceilalți trei binevoitori: cu chiu cu vai, te vezi în birjă.

Cu capul buimăcit, cu glasul răgușit de ceartă, cu ochii oboșiți, treci ca prin vis prin șosea, și vezi departe ferestrele roșcate ale hanurilor, câteva case joase și o mulțime de oameni.

Trăsura se oprește, vameșii te cercetează într'un fel de gară și abia atunci scapi. Treci prin străzi întunecoase, pe lângă clădiri ciudate, ca niște închisori, pe lângă restaurante strălucitoare în lumină, și ajungi la hotel.

Nu dormi singur, mai ales dacă deschizi fereastra ca să-ți vie vântul dinspre mare: îți tin de urât țânțarii—pacostea Salonicului.

Intr'o zi, ne-am dus mai mulți prieteni să vedem mormântul Sfântului Dumitru, păzit de un hoga bătrân.

Până s'ajungi la mormânt, treci printr'o curte largă, presărată cu lucruri roase de vremuri, la umbra cărora crește păpădi.

Când-va, geamia de-aci a fost bi-

serică. Și acuma se mai cunosc pe pereții ei chipuri de-ale sfinților zugrăviți odinioară.

În chilie unde sunt oasele Sfântului Dumitru, o candelă arde pe lespezea mormântului. E o odăită umedă și întunecoasă.

— Păzesc de trei-zeci de ani aci... ne spune bătrânul.

„Tata mi-a lăsat moștenire groapa asta. Vin călător și credincioși să le arăt locurile sfinte și-mi aduc untdelemn să torn în candelă. N'o să las să se stingă nici odată. Așa mi-a spus tata, cu limbă de moarte. Întâi nu i-am ascultat statul. Și într'o noapte, un călăreț pătrunde unde dormeam, mă privea crunt, și întrebându-mă de ce am lăsat să se stingă candelă, îmi înfipse o sulită în ochiul drept. A fost un vis. A doua zi însă, ochiul a început să mă doară, și după o săptămână și-a pierdut lumina. De atunci torn mereu untdelemn în candelă, dar lumina ochiului tot n'am mai căpătat-o...”

Apoi, bătrânul ne arată geamia. Ne oprirăm în fața unei lespezi zidită într'un părete.

— Aci au fost îngropați de vii de către împărat acum optsprezece veacuri, două rude ale sale, care credeau în profetul vostru.

Aci se rugau credincioșii noiei legi, până când au fost prinși într'o noapte și măcelăriți de soldații împăratului”.

Ne întoarserăm la mormânt.

Bătrânul luă o sfoară înconjură lespezea, și i-o dete unuia dintre noi. Apoi, scormoni pământul de sub lespezea și scoase o mână de țărână.

— „Când va fi însărcinată nevasta ta, încinge-ți mijlocul cu sfoara asta. Pune câteva fărâmături din pământul ăsta, într'o ceașcă de apă, și dă-i să bea: va naște atunci fără dureri.”

Zidurile cetății tot se mai tin, puternice, largi, împrejmuind orașul. Legenda spune că un împărat străvechi, voi să-și împrejmuiască orașul cu ziduri. Printre robii săi, erau doi frați, meșteri zidari, cum nu erau în toate împărățiile vecine.

Cei doi frați fură scoși din închisoare: sute de lucrători începură să zidească cu ei. Un frate lucra la o latură a cetății, iar celălalt la alta.

Abia după 33 de ani se isprăvi zidirea și se lipiră cele două capete. Abia după 33 de ani se văzură frații. Bărbile le albisera, părul le crescuse lung. Și în clipa revederii, se îmbrățișară strâns — și începură așă, îmbrățișați...

...Și azi, la încheetarea zidurilor, se mai deslușesc două stane de piatră, ce par chipurile unor oameni cu barba lungă, cari se îmbrățișează...

Concursul nostru de frumusețe

În numărul nostru de față publicăm fotografiile premiilor concursului nostru de frumusețe printre baeși.

Trei dintre acești premiați vor fi proclamați ca cei dintâi prin voturile cititorilor. Rugăm deci pe cititorii „Universului Literar” să binevoiască a-și da voturile printr'o carte poștală pe care vor scrie numai trei nume.

Diplomele de frumusețe, cari nu costă nimic, se pot ridica dela redacție, cu începere de Sâmbătă, 12 Ianuarie.

Din vrăjile Bobotezei

*Vo!, fetelor, care-asteptați un mire,
Din al necunoscutului abis
El va veni să vi s'arate'n vis
'n chipul unui demon de iubire.*

*De vrefi ca să-l vedeți așa cum este,
Să m'ascultați, vă dau un sfat de sus,
Și, fetelor, e sfatul lui Isus
Și-a Bobotezii tainică poveste.*

*Din busuiocul sfânt să luați trei fire,
Să te legați de deget mărîntăi,
Trei fire le-azezați sub căpătați
Și s'adormiți gândindu-vă la mire.*

*Spre răsărit și către miază-zi
Să vă'nchinați cu chemătoare, șoapte,
Să vă'nchinați spre-apus, spre miază-noapte.
Și-apoi puteți în liniște dormi.*

*Că'n noaptea Bobotezii ursitoare
Vă vor aduce'n somn visatul mire
Ce chipul unui demon de iubire
U lua-va din a tainelor isvoare.*

*Și-atunci, să știți că voi sorți este
S'ajungeți până anul fericite:—
Mirese iubitoare și iubite
Cu miri ce vi-i doresc ca din poveste.*

*Și c'un destin ce vijelia'nfruntă
Iar — ca să cânt mărirea Sfintei Vineri
Ce tânăr mire dă miresei tineri —
Când veți nunti, să mă poftiți la nuntă!...*

Leontin Iliescu

UN EPISOD DIN VIAȚA LUI CARAGIALE

— CUM A SUBSCRIS 20,000 LEI —

de EMIL NICOLAU

Caragiale trecea atunci prin vremuri de restriște, prin vremuri grele. Și care dintre scriitorii vechi n'a gustat din paharul amar al desnădejdei și nevoei? Cu câtă amarăciune și durere au brăzdat ei calea ogorului literar, pe care au pășit urmașii lor.

Numai când va fi scrisă cartea adevărată a istoriei literaturii românești din ultimele decenii ale veacului expirat, numai atunci se va ști cât se cuvine să cinștim pe oamenii cari ne au îndrumat pe calea literilor, numai atunci se va pricepe de ce li se cuvine atâta venerație și atâta recunoștință din par-tene.

Era o zi de primăvară. În fața cafenelei „Capșa” se îngrămădea o lume pestriță: obișnuiții cafenelei, oamenii cu dare de mână și câțiva scriitori și ziariști căror le e îngăduit să vie în contact cu protopendada care frecventează acea cafenea.

Un grup de oameni cu vază se îngrămădise în jurul lui Caragiale care, cu spiritul său tălos ca un cutit cu două tășuri, comenta evenimentele zilei și zeflemisea ridicolul acelor evenimente.

Apoi, cum din grupul acela se desprinsese mai multe din persoanele de față, Caragiale luă de oparte pe d. F... și-i zise:

— Cine ar fi zis, auzindu-mă grăind cu atâta veselie, că n'am nici o lițcaie în buzunar.

— Cum se poate?
— Cu un pol m'af face om fericit. Domnul F... se grăbi să satisfacă cererea ilustrului scriitor....

Două ore mai târziu, în fața ote-lului „Continental” același d. F..., într'un grup de amici, indemnă pe cel de față să subscrie sume pentru fondul ridicării statuei neuitatului bărbat de stat Alexandru Lahovary.

De acel grup se apropia și Caragiale și se adresă d-lui F...:
— Vreau să subscriu și eu
Domnul F... care știa situația pre-

cară a lui Caragiale, se prefăcu că nu aude cererea sa.

— Ce fel, nu am voce să-mi dau și eu obolul pentru marele om de Stat? Față de această încriminare, d. F... i-a întins lista de subscripție.

Foarte serios, fără să trădeze cea mai mică intențiune de glumă, Caragiale semnă și înscrise în dreptul numelui său cifra considerabilă de 20.000 lei.

— Te rog, Caragiale, nu glumi cu lucrurile serioase, observă d. F... considerând drept o glumă gestul maestrului.

— Nu glumesc de loc: Am scris 20.000 lei și voi plăti, replică Caragiale și se depărtă.

Și Caragiale s'a ținut de cuvânt, spre surprinderea celor cari cunoșteau situația sa precară.

În zilele următoare Caragiale anunța conferințe în București și provincie în folosul fondului ridicării statuei lui Alex. Lahovary.

Conferința din București i-a produs peste 5000 lei, iar cele din provincie i-au asigurat restul până la 20.000 lei.

Și cu aceasta sumă se înfățișă el d-lui F...

— Vezi d-le F..., deși mie îmi lipsește adesea un pol, talentul meu, pus la contribuția unei fapte mari, îmi îngăduie să fiu adesea mai generos decât cel mai mari bogătași ai acestei țări.

Caragiale rosti aceste cuvinte cu o legitimă mândrie și înmână d-lui F... suma pe care o subscrie cu atâta liniște și credință în talentul său nemărginit și în dragostea de care se bucura în mare.

D. F... a strâns cu căldură mâna lui Caragiale și, emoționat de gestul nobil al artistului, rosti, cuvintele:
— Caragiale, tu nu ești numai un mare artist, ești și un suflet mare.

Și astfel scriitorul care n'ajunse imprumuta cu douăzeci lei pentru propria sa trebuință, putu peste câteva zile face donația generoasă de care au fost poate geloși și cei mai mari bogătași ai țării.

Premiații concursului nostru de frumusețe INTRE BĂEȚI IN VÂRSTĂ DE LA 5-8 ANI

la mijloc: A.S.H. Principele Nicolae 1. Riccardo Verona, (Brăila). 2. Miron Melidon, Loco. 3. Alexandru Popană, Loco. 4. Ionel Șt. Secăreanu, (Brăila). 5. Nicoli Galiațata, (T.-Măgureie). 6. Nelu dr. Militaru, (Băile Olănești) 7. Virgil Wild (Sinaia). 8. Beppino Lazzari, Nehoi-Buzău). 9. Duțu Berstein, Galați. 10. Nicolae Miloglav, Loco. 11. Ionel Th. Popescu, Dorohol. 12. Teodică Marvan, Loco. 13. Adrian G. Lupescu, Loco. 14. Dimitrie Leon Tama, Vaslui.	15. Alexandru Gr. Ionescu, Loco. 16. Rinaldu Bilici, Craiova. 17. Luigi Giacomo, Constanța. 18. Ionel Christodor Davidescu, Focș. 19. Costel Șerbănescu, Ploești. 20. Eugeniu Dumitrescu, Loco. 21. Teodor C. Cosco, Loco. 22. Ionel Th. Gheorghiu, C.-vodă. 23. Christache Moarcas, Loco. 24. Costică Iacobescu, Tg.-Ocna. 25. Georgică Bărbulescu Zani, Loco. 26. Alexandru Soculescu, Loco. 27. Spirel Soimar, Iași. 28. Ionel I. Ștefănescu, Crângeni 29. Alex. Nițescu, Tg.-Jiu.	30. Alois Spiess, Loco. 31. Virgilică Armiănu, Iași. 32. Georgică Th. Panaitov, Tulcea. 33. Tică D. Mavrodin, Brăila. 34. Eugen D. Mavrodin Brăila. 35. Tiberiu Dragnea, Brăila. 36. Petre Eugen Mareș, Craiova. 37. Gh. D. Nicolau, C.-Lung. 38. Al. George Antonescu, Pitești. 39. Costel Alexandrescu, Loco. 40. F-ții Al.Șt.și Luică Toescu, Ploești 41. Ionel G. Balan, Galați. 42. Florin Coca Tărăbuță, Loco. 43. Nicolae Al. Diaconescu, g. Verești 44. Vasile Gh. Costea, Loco.	45. Gică T. Mustara, Hârje 46. Puiu Petrescu, Ploești. 47. Bernhard Grünfeld, R.-Sărat. 48. Simuică Vanghelescu, Loco. 49. Octăviță Munteanu, Iași. 50. Ionel Jelescu, Loco. 51. Grigore G. Velca, Craiova. 52. Beno Berman, Focșani. 53. Florian Ialomiteanu, Ploești 54. Iacolinu Salzmann, Galați. 55. Al. Dobrescu, Brăila. 56. Ionel Cristescu, Cernavoda. 57. Valeriu Văduvoiu, Galați. 58. Carol Svartz, Bărlad. 59 D-tru Gh. Nicolae, com. Militar.

ELENA

de MESTUGEAN

Încă tânără și de o frumusețe din fragezimea căreia prea puțin ciuntise timpul nefindurător, Elena G. se plimba prin grădina într-o splendidă după amiază a lui Mai.

Insoțită de dragălașa-l fetiță, trecea de la un rondon la altul, admirând florile parfumate și răspunzând la nesfârșitele întrebări ale copilei.

În acel moment, porțița de la grădina se deschise și intră factorul poștal. El adusese o scrisoare pe care o întinse stăpânei casei:

— Doamna Elena G. zise ei.

Femeia luă plicul cu o mișcare febrilă și aruncă o privire pe adresă să vadă scrisul. Atunci obrazul ei frumose se îmbujorară parcă sub influența unei puternice emoțiuni. Era nerăbdătoare să cunoască conținutul scrisoarei, pe care se vedea o așteptare.

— Lasă-mă, draguță, se adresă ea copilei. Du-te și te mai joacă în altă parte. Vrei!

Copila, ascultătoare, se depărtă alergând sburdalnică după flutur.

Rămasă singură, d-na Elena G. se așeză pe o bancă, sub un umbrar, desfăcând scrisoarea și începând să citească:

Dragă Eleno,

„Am primit ieri o scrisoare care drept iscălitură purta un semn de întrebare. Scrisoarea era de la tine. Ți-am cunoscut scrisul de și nu-l văzusem de atâta vreme. Doar, odinioară, scrisurile tale, pe care le așteptam cu atâta nerăbdare, erau singura hrană a sufletului meu îndrăgostit, singura mea fericire.

Scrisoarea ta de ieri nu conținea, firește, sbuciumul puternic și lacrimile de pe vremuri, bucuriile și durerile noastre de atunci. Din rândurile ei nu se mai ridica flacăra mistuitoare ce mă cuprindea și mă ardea fără milă. Erau vorbe dulci, calme ce curgeau line ca undele mărunte ale mării potolite după furtună.

Scrisoarea ți-am citit-o de zece ori și am rămas cu impresia că te-ai simțit fericită dacă cumva te-am revedea.

Vijeliile vieții ne-au despărțit. Sunt zece ani de atunci, nu-i așa? Tu nu-mi vei ști niciodată suferințele ce le-am îndurat în primele luni ale despărțirii noastre. N'a fost seară în care să nu trec tiptil pe la tine în speranța de a zări silueta-ți adorată pe perdelele odăiței noastre, paradisului nostru. N'a fost noapte în care să nu te văd în visurile mele, cu cununa aceea de trandafir cu care îți plăcea să-ți împodobesti părul de aur, și care te făcea să semeni și mai mult cu o nimfă din povestii.

Timpul însă m'a vindecat. El care distruge lucrurile bune, alină și suferințele. Încetul cu încetul mi-a desrădăcinat din suflet durerea mea adâncă. Dar, în adâncimile acelea ale sufletului meu mi-a rămas ceva cald, duios, scump; amintirea Elenei mele.

Și așa de dragă mi e amintirea ta, Eleno. În cât, îți pot spune că e singura mea consolare, e averea mea.

Când singurătatea mă covârșește, mă duc în lumea amintirii mele. E un fel de palat subteran, vrăjit, un palat strălucitor, unde locuiește nimfa împodobită cu cununi de trandafiri. Acolo deschid cartea dragostei noastre și-i contempți paginile cu lacrimile în ochi.

Ei bine, eu nu pot renunța la toate astea. Eu nu voi ucide în mine pe Elena mea de acum zece ani pentru Elena de acum. Ar fi să-mi stric toată poezia sufletului meu, ar fi să dărâm un palat, să dobor un trecut: ar fi o crimă!

Eu nu te-am urmărit în interva-

IUBITA MEA

Iubita mea nu e poetă, de-acelea rare și sublime
Ce'n stofta zilelor de astăzi creosc înșelătoare rime.

Ea e din blândețe victime

Ale iubirii fără margină, sentin model al datoriei
Ce-a inspirat întotdeauna imagini sfinte Poeziei.

Când o privesc îmi pare-o Fee pe care-un generos destin
A smuls-o din superba noapte-a vremilor ce nu măi vin.

Să risipească al vieții-mă chin

Ea nu-i poetă, dar simțea ce pentru-un vis va ști să
moară,

E o poetică satiră a vremii care n'ncunjoară

Tovarăș scump care-și jertfește întregu-i suflet și puterea
Pe-o mare fără țărni pe care nu n'ntâmpini azi de cât durerea,

Iubita mea e mângâierea

Femeia țnger ce-aminteste aceea chipul ei duios
Că e ceva divin în noaptea acestui tot misterios,

Că dacă ceru-i got, Divinit' s'a coborât de mult aci,
Că singura-adevăr al vieții e, a lupta și a iubi,

Cu visorul de josičić

Din care țmea vremii noastre și-a n'nfăptuit a ei tărbi,
Nu-i lumea celui Preaputernic și nici nu trebuie să fie.

Iubita mea nu e poetă d'acelea care'n vorbe sfinte
Ascund profana năzuință ce nu arareori ne minte

Frumoasă, blândă și cumințe,

Cu-a ei privire ce pe gându-mi n'vietoare raze cerne,
Ea mi pare-o clipă de n'trupare a mării poezii eterne.

Florian I. Beecescu

lui acesta lung cât o viață. Ecourile ce-mi soseau din când în când, despre tine erau vagi, și nici n'am căutat să le precizez.

Eu însă n'am mai iubit. Sufletul meu a rămas pururi plin de dragostea Elenei mele de altă dată, dragoste transformată în cea mai dulce dintre amintiri.

Ah, lasă-mi amintirea, nu-mi cere să o nimicesc, ar fi o crimă. Las-o pe Elena mea să trăiască în sufletul meu...

D-na G. mototoli hârtia între degetele-i albe și o aruncă cât colo.

— Amintire și iar amintire. Ce tot îi dă zor cu amintirea?

Apoi intră în casă și se privi cu băgare de seamă în oglindă.

Își desfăcu părul blond care îi cădea în unde abondente pe umeri. Luă un buchet de trandafiri și le înșiră în jurul capului. Era nimfa de altă dată. Zâmbi cu fericire. I se păru că timpul nu răpise nimic din farmecul ei și trecuse peste fruntea ei fără să o încrețească câtuș de puțin.

Se depărtă câțiva pași și se privi întreagă în oglinda cea mare. Cum ar fi putut rezista formelor ei sculpturale, ochilor albaștri ca cerul...

Apoi se trânti pe o canapea și încep să răză nervos.

— Amintire, hai? eu, amintire! E nebun rău, săracu!

SMĂRÂNDIȚA

de Ion Dragoslav

O singură fată avea popa Grigore din Ciotogeni, una singură și un băiet. Băietul, ea băietul, purtat prin școli, s'a însurat, ei, de capu lui, dar fata împlinise douăzeci și patru de ani scotolii de preoteasă și răbuz și mai ba s'o urnească din casă. Și ar fi urnit-o căci ce flacău din sat, n'ar fi vrut să se încuscrească cu popa, că zestre pământ, bani și vite îi da, și apoi, nici fata nu era de lepădat. douăzeci și patru de ani avea, dar par'că era de opt-spre-zece: o față albă, niște ochi și niște sprâncene vorba cântecului:

„Ochii și sprâncenile

Fac toate belelele”.

Și mână de foc de harnică.

Dar dacă preoteasa nu vroia s'o dea după orî-cine: ținea murtiță grăpiș la dascăl de școală, orlome de biserică, cum a fost ertatul de D-zeu prea sfinția sa părintele Dumitrache

tatal ei și prea sfinția sa părintele Toader tatal lui și cum a fost neam din meamul lor.

Dar ce folos, nu se arăta nimeni. Un lucru o strica pe biata fată, era cam surdă, și pășea cam șoldit.

Ce n'a făcut biata mamă pentru copilul ei: Ce? și câte? Întâi a dus acatoste pe la biserică și pe la Mănăstiri, dusu-a pela Sf. Ion la Suceava și a trecut pe sub stânt. Dusu-a pe la icoana făcătoare de minuni, și nu s'a ivit nimeni. De acolo, a tomit niște pețitoarese, niște preotese fără preot, niște dăscălițe fără dascăl, dar îndată ce colo au deschis gura și ceia au aflat de betesug au și tăcut ca prin vrajă. Pe urmă au început a-i căta în bohî, în cărți, tot lucruri oprite de Sf. biserică, și îi spunea de ochi albaștri, de om de verde, de cruce. Și nu se ivi nimeni; parale cheltuite și așteptare zadarnică.

— Dar, cine o fi amăgit-o iar?

— Știu eu?

Ba unele femei, ca să-și poată face mână bună pe lângă preoteasă la câte-un ajutor,—ceva,— numai că auzeal pe câte una.

— Sărut dreapta, cucoană preoteasă...

— Mutumesc maică.

— Da ce ești așa năcăjită?

— Of, of, of, eu să nu fiu...

Și plângea a se jelui cu glas înțec ca și cum ar spune cine știe ce taină: „Smărăndița mea! Smărăndița mea! Și strângea pe femce de braț, să simtă că are nevoie de un ajutor.

Și femeia care avea nevoie, îi spunea:

Toate învârtelile astea și chinurile, a făcut să-i meargă vesetea, bietei preotese, peste șapte sate; iar când o vedeau femeile din sat, că o pleacă iar, pe unde-va și trece și nu vine câte două zile acasă, se întreabă:

— Dar pe unde o fi iar cucoana preoteasă?

— Pe unde, răspundea alta. Am auzit că e pe la Bogdănești (orî în cutare loc) Ci-că e un vrăjitor.

— Ia lasă cucoană preoteasă că a da D-zeu. Alta îi da sfaturi. Niște slujbe, taică părinte, niște măntăni la maica Domnului.

Ooof! Ielică Gahiță, și cucoană preoteasa ridică ochii în cer și dădea din cap ca și cum ar fi fost să iasă de sub apă.

Dar femeia nu se lăsa:

— Lasă cucoană preoteasă că a da D-zeu, a da D-zeu ai să vezi ca măine poimâne pe duduca Smărăndița pe peteală. Da, uide, ar trebui să se mai cânte și altfel: Și femeia îi spunea, că este un vrăjitor în cutare

loc, și că și ea a fost la el, că a avut un năcaz așa și așa, — orî că auzit de el—că face minuni. Și biata preuteasă credea. Și femeia, eșa dela ea, c'o legăturică de făină, cu câteva barabule, cu o mână de fasole; îndatorindu-se chiar ea să ducă pe preuteasca la vrăjitor. Și a doua zi dimineața când zorile abea să ivească, cucoana preuteasca și cu femeia, în obicinuita căruță trasă de doi telegani și cu Gavril Buzatu pe capră, o pornea la drum. Când se întorcea înapoi, femeile, iar la ea: D'a pe unde ai femeie umblat cucoană preutească?.

— Of, Of, Of. Ia păcatele mele. La cele care erau mai străine, spunea că a fost la niște neamuri. La cele ce o umplea de minciuni, îi spunea că a fost, de-a descântat de legare de cununie, în cutare loc și i-a spus că Smărăndița, nu trece o săptămână, o lună, un an și îi vin pețitorii.

Și aștepta, aștepta, făcând măntăni la icoane, și spălându-se Smărăndița cu apă descântată de vrăjitor.

Popa săracu, se usca depe picioare și-l mânca rușinea. Că de lucrurile asta, nu se prea potrivește cu tipicul sfintei biserici. Și tăcea. A zis odată și el o vorbă la început:

„Măi femeilor, ce sunteți nebune, Măi toate lucrurile stau în mâna lui D-zeu sfântul, și el le poartă de grije. Și nimic nu se clinteste fără știrca lui. Ce rost are vrăjitoria, unde nu's chemați de cât spiridușii. Voi nu vedeți că păcătuiți împotriva lui Dumnezeu sfântul și eu is preot, țin locul lui D-zeu pe pământ și trebuie să opresc lucrurile astea. Și tu că ești preuteasa mea trebuie să mă ascuți.

Atâta i-a trebuit cucoanei preutease, că a și sărit în sus și la popă, amândouă nebunele. Că ce treabă ai tu? Că tu nu știi de cât de ale tale și de fata mea n'ai aminte. Că ești un preot și nu știi ce-i pe lume. Mă rog l'a făcut cu oș și cu otet, de a zis popa: Fă, știți ce? faceți ce vreți, da să nu ziceți pe urmă că eu is vinovat. Și, luându-și antierul a plecat spre sfânta biserică.

Și, ani de zile, dela șesasesprezece ani până la douăzeci și patru de primăveri cucoana preuteasa nu și-a mai strâns picioarele de pe drumuri. Acum să saturase și ea, mai îi veni să creadă că popa a avut dreptate; iar când venea vre-o femeie după ceva și voia s'o încarce de minciuni, ea asculta, și-i asculta și necazurile, da nu-i dădea nimic. Din pricina asta au început și ele s'o rărească.

Da femeile is date dracului. Sunt din ele la țară, care au câte un bărbat, lasă-mă să te las, și ele fac ce vor; umbă bete cu zilele, prin zălog bea tot ce are; iar când se trezește poartă minciuni prin sat, lucrează și își face iar de băut. Între astea era și una Catrina lui Ion Bordoș, bărbatu-său era cantonier un om mărunt și țipiriguit, și nu venea cu zilele. Ea își făcea de urât. Copii nu aveau, și el o lăsa în banii ei; că de zicea ceva îi apuca la trântea. Și Catrina, într-o zi măntul de toate: zălog nu mai avea ce pune, făina nu mai era, de lucru nu-i mai dădea femeile că puneau caerul zălog, mă rog era de pierit. Ce ta venit ei, și hai, la coana preuteasa, pe care o găsi foșălând niște lână cu Smărănda. Părintele era la târg, cu niște ovăz de vândut.

Tot așa: „Sărut mâna cucoană preuteasă: — De ce ești necăjită — Of, Of, Of, cum să nu fiu.

— Ia lasă cucoană preuteasă; îi da femeia cu curaj, că nu-i vremea trecută... s'o măritat ea Catrina lui Chioru, cea șontoroagă, Antea lui Tăpoș cea leneșă, buzata lui Gavril Căpraru; d'apoi duduca Smărănda, încă tânără și frumoasă și apoi ar fi bine să se mai caute. Cine știe vre-o făcătură, vre-o băgare de cununie... Cine știe.

— D'apoi știu eu, maică ce o fi, nici eu nu-mi pot da cu mintea... și câte n'am făcut și cât n'am umblat. — Da par'că noi nu știm, cucoană

preteasă; când alergai în toate părțile. — noi nu știm...

— Apoi știu că știți; că mi-a ajuns vestea peste nouă țări și mări.

— Doamne, cucoană preteasă, — zise femeia domol — mi-a spus Anica lui Androna, că este unul la Tătăruși, de închiagă apele.

— Hm! — o fi, — dădu din cap preteasa cu îndoielă.

— Zău, de nu ți-i cu supărare ași strica o vorbă — ar fi bine să mai încerci; că știu ce nu i-a spus de acela; — lasă că are sprinduş — dar dă cu bobii, nevoia mare și de unde-i partea fetei o aduce;

— Dacă ar fi așa, — știu eu... aş mai încerca, barin să nu-mi pară rău.

— Și uite, urmă femeia, prinsă de suflet că a izbândit: mie să nu-mi dai de cât o fustă să mi-o cumpăr de la negustorul ce trece prin sat cu marță, doi franci să mi dai anu, să mi-o arvinesc și restul până la guse când ne-om întoarce și să-i dea Dumnezeu sănătate și noroc mititica mătușei, că, Doamne, știu cucoană preteasă, așa mi de jale de ea, mititica mătușei, că mi se rupe inima, și femeia își șterse o lacrimă prefăcută cu un capăt al testamintelui.

(Va urma).

I. Drăgăslav

Artiștii noștri dramatici

HAGIESCU

Hagiu, nu Hagiescu, așa îi se zicea și când îl vedeai, atunci pricepeai că a avut Darwin dreptate, când a indicat care ar fi origina omului. De o slăbiciune neîntrecută, de monie, cu un nas mare, cocărlat, Hagiu era însă artistul cu real talent, artist de seamă, care umplea scena când apărea, cât era el de slab și de nimic. Îl cunoșteam din copilărie și mi-era simpatic, cu toată „gura lui rea”, cum spuneau actorii. Hagiu avea însă inimă bună și „gura lui rea” era doar un efect al prea marelui lui exuberanță. Acest defect l-a făcut să nu poată să rămână pe una din scenele teatrelor noastre, deși era un actor de frunte. Care director de teatru ține în socoteală micile defecte ale actorilor. Hagiu era însă de o irascibilitate fără margini. O vară întregă l-am necăjit și mă ocărat:

— Mă! cu toți 60 de ani ai mei, nu mă dau pe tine, să știți!

A doua zi eram însă iar bun prieten, dar la masă (măncam la același birt săracăcios, el actor vagabond, eu student sărman), începeam iar discuția.

Într-un an, el, cu soția lui și cu Anestiu, fără timp, doar ei trei, au pornit să facă un turneu prin provincie. Mi-au propus postul de suflet și cum teatrul tot îmi plăcea pe acea vreme, am primit.

Douăzeci de lei pe seară... când se juca, bine înțeles, nu erau de lepădat.

Trupa noastră s'a oprit la Pitești. Era vară, în toiul căldurii. Fosta grădină Uklar era disponibilă. Repertoriul: piese într'un act și între alte „Conu Leonida față cu reacțiunea”, Anestiu juca pe Conu Leonida, iar Hagiescu pe nevasta. Am primit aspre reproșuri din partea celor doi artiști, dar vina lor era; suflam și râdeam și la repetiție și seara. Parcă-l văd pe Hagiescu în camionul lui, legat la cap, tresărind de spaimă. Noroc că-și știau bine rolurile.

Odată s'a supărat Hagiu rău pe mine. Era la Câmpulung. Aveam și eu o favorită, o fetiță de vre-o 16 ani și abia aveam 20. Și fetița cea era trandafir și cu ochi mari, albaștri și râdea mereu. Om cu înfluență, ne mai fiind loc în grădină, am așezat-o între culise pe un scaun. Nu mai știu ce piesă se juca, știu că nevasta Hagiiului trebuia să spună repede o frază în care se blânga, că soțul ei de pe scenă o

neglijază. Bine, fraza nu mi-o aduc aminte, dar știu că eu nu mai urmăream textul și încredințai pe memorie, priveam pe dulcinea mea dintre culise. M'am pomenit că spun între altele: „vegetez ca o baltă, aruncată după un geamantan”. Nenorocire! nevasta Hagiiului, încrezătoare în spusele mele, repetă aceeași nenorocită expresie, pe câtă vreme trebuia să spuie „ca un cedru de păine aruncat de pe un geamantan”. Publicul izbucni într'un hohot de râs, Hagiu se da de ceasul morții; eu mă sufocasem în cutia noii mele meserii...

După reprezentație, nu se știa încă cine era vina și Hagiu și-a luat soția la zor. La 20 de ani poți să faci încă pe cavalerul și mi-am spovedit păcatul. Mi-a făcut Hagiu un scandal de-l voiți ține minte cât voiți trăi. Mult timp în urmă mi-a imputat această crimă teatrală, până când s'a despărțit de soția lui.

Nu era rău Hagiescu, cât îi plăcea să întepa și întepa mereu, cu

artă, fără nici un câștig. Dacă ar fi scris ar fi devenit un bun scriitor umoristic. Și am auzit chiar că a și scris, dar nu a arătat nimic în mână.

Mantua lui, veșnica lui manta, hironiană, sau abasveriană și-a purtat-o prin toate colțurile țării românești, dar tot Bucureștii îi plăcea. Bucureștii cu bulevardele și cu calea Victoriei, cu însuflețirea lui, cu veșnica agitație. Hagiescu era apoi unul dintre actorii culti, știa mai multe limbi și cunoștea bine literatura dramatică străină. Ah! cum tăia cu briciul judecata lui, mai ales când întâlnea câte un coleg cu ifos și fără talent.

Acum Hagiu s'a liniștit pe veci, nu vom mai vedea silueta lui macabră pe străzile Bucureștilor, nu vom mai auzi vocea lui ascuțită, când apăsa pe v de-și rupea ulimii dinți și glumele lui ce usturau pe „cel cu musca pe căciulă”.

Albert

Un triumf și-o răsplată

— „Hamlet” cu d. Ar. Demetriad —

„Hamlet”, piatra de încercare a tuturor marilor talente, a ispitit și la noi în atâtea rânduri pe fruntașii primei noastre scene. Printre cei ce revendică rolul acesta cu o stăruință îndreptățită și meritorie era și d. Aristid Demetriad. Triumful său de astăzi adăogă meritul stăruinței sale și meritului său răsplata ce i se cuvenea.

Hamlet este cea mai puternică schiță de caracter, pe care literatura dramatică a popoarelor a putut s'o redea vrodată; răzbuarea umbrei regelui nu este decât un pri-

Shakespeare s'a publicat întâia oară la 1603 și a fost revăzută în trei rânduri de către autorul ei, care de fiecare dată adăoga noi cugetări asupra lucrurilor și a oamenilor fie în monoloagele lui Hamlet, fie în scenele dintre Prinț și dintre Horațiu. Textul definitiv al piesei este cel din 1604 după care s'a făcut și traducerea ce-a servit pe vremuri lui Manolescu și care, revăzută, folosește și de data aceasta Teatrului Național.

Cu mult înainte de a fi scris Shakespeare pe Hamlet existau încă

de volume. Comentarii și interpretări lui au căutat să-l reconstituie până în cele mai mici amănunte pe fiecare din personajele piesei, în cât artistului nu-i mai rămâne decât să le împrumule din duhul lui suflul vieții lor.

Pretutindeni „Hamlet” a fost o adevărată revelație; nicăieri însă ca în Germania nu a stârnit mai mult interes, mai multă patimă. Melancolia și suferințele lui Hamlet, profund cugelător, impulsiv, și totuși feșnic nehotărât au extaziat sufletul romantic al rasei germane în literatura căreia Hamlet ca și Werther au făcut epocă.

La noi celebrul Ernesto Rossi a fost cel dintâi, care a reprezentat pe la 1877—78, neîntrecută tragedie a lui Shakespeare și toți cei care și-l mai aduc aminte vorbesc cu un entuziasm nesfârșit despre creațiunea maestrului italian.

Alături de Rossi a jucat pe atunci Enrieta Cataneo în „Ofelia” neîntrecută prin frumusețea ei, cât și prin simțirea și pătrunderea rolului.

Rând pe rând apoi Mounet Sully, Morisson, Manolescu, de Max, Notara au trezit în sufletul nostru prin creațiunile lor dragostea pentru operile marilor clasici.

Montarea lui „Hamlet” pe scena Teatrului Național e — oricum — un vis îndrăzneț, care a fulgerat întâia oară prin mintea d-lui Davila, încă de pe timpul primului său directorat, — un vis îndrăzneț, care a chinuit într-o vreme și pe d. Pompiliu Eliade și care înapoiuit de d. Bacalbașa i-a adus, de sigur, multe neplăceri, dar și mulțimea pe care și-o poate da numai triumful.

Reluând „Hamlet” în stagiunea aceasta d. Davila nu a făcut de cât să stăruie în gândul său dintâi, și să împlinească unui fruntaș al scenei — d-lui Ar. Demetriad — visul lui de artă. Nu e locul aci să discutăm târâgăniile care i-au zădărnicit împlinirea acestui vis, dar triumful său de acum îl răzbuună pe deplin de toate frământările unei atât de îndelungate așteptări.

În cele din urmă interpretări ale lui „Hamlet” maestrul Nottara stăruia mai mult asupra nebuniei, d. Bulandra asupra impulsivității, iar acum d. Demetriad aduce creației sale o notă nouă stăruind asupra durerii sufletești a eroului lui Shakespeare.

Nași putea să spun, care dintre aceste interpretări ar fi mai aproape de concepția autorului, — comentarii lui, chiar, nu împărtășesc cu toții același fel de a vedea — dar de sigur, că această din urmă interpretare, deși poate mai săracă în efecte de scenă este cea mai profund omenească.

I. C. Aslan

Informațiuni artistice și literare

A treia expoziție de pictură și sculptură a soților Iordăchescu se va deschide mâine la Ateneul Român.

Această expoziție promite să fie cât se poate de interesantă

Odată cu închiderea vechiului an, s'a închis la Ateneu expoziția de pictură a distinsului peisagist Mihăilescu, despre care vom face o dăru de seamă în numărul viitor al acestei reviste.

În ziua de 3 Ianuarie, s'a deschis în rotonda Ateneului, expoziția de pictură, flori, fructe și peisaje a pictorului Angelescu.

Această expoziție este a doua din acest an și va rămâne deschisă până la 1 Februarie anul c.

Vineri 11 Ianuarie se va da la Ateneu un concert al doarei Serafina Dichter cu concursul d-lor N. Dintcu, Th. Fuchs etc.

D. ARISTIDE DEMETRIAD

lei pentru aceasta. Hamlet nu e o omul capabil de răzbuare și nu el, ci împrejurările vor răzbuina moartea tatălui ucis. Răzbuarea premeditată nu se împlinește decât multumită impulsivității lui, căci Hamlet este înainte de toate un impulsiv. Ca piesă de teatru „Hamlet” este plină de defecte tehnice, de scene ce nu se pot explica, de lungimi, care nu pot fi mistuite. Ca operă literară „Hamlet” rămâne cea mai puternică creațiune a minții omenestii, prin frumusețea reflexiunilor, prin frumusețea stilului, ca și prin originalitatea concepțiunii.

„Hamlet” piesa favorită a lui

doi lucrări cu același titlu, care nu au nici o legătură cu opera marelui dramaturg și despre care s'ar părea că dânsul nu avea nici o cunoștință. Subiectul lui Hamlet i-a fost inspirat lui Shakespeare de o cronică daneză scrisă de Sano Gramaticus, un savant mort pe la 1203. Și episoadele și spiritul piesei și cele mai multe dintre personajele tragediei sunt inventate însă de Shakespeare, încât s'a zis cu drept cuvânt că „Hamlet” este piesa lui cea mai personală.

Nici o operă literară clasică sau modernă nu a inspirat mai mult interes decât „Hamlet”. S'au scris asupra operei lui Shakespeare peste 200

NOUILE MARI PREMII

ce se vor oferi de

ZIARUL „UNIVERSUL“

abonaților săi la tragerea din luna Mai 1913:

Lei 7.000 Lei

în bonuri comunale 4 la sută

UN ELEGANT DORMITOR DE BRONZ

de mare valoare, al 9-lea dormitor furnizat pentru premiile noastre, de cel mai recomandabil depozit de mobile de fier și bronz
Industria Metalică MARCU, bulevardul Elisabeta No. 8, București.

Jumătate Garnitură Mobilă

COMPUSĂ DIN: O CANAPEA, DOUĂ FOTOLII ȘI PATRU SCAUNE.

O Oglindă venețiană. - O masă elegantă de mahon cu cristal. -

O frumoasă Lampă pentru atârnat. - O Mașină de cusut p. mână

Toate acestea cumpărate de la marele magazin de mobilat MARCO DATTELKREMER, strada Carol No. 62, București.

Un Dormitor de lemn fin

construit în marea fabrică de Mobile de lemn MARIN V. GANEA, șoseaua Mihael-Bravul No. 37 și strada Șerbănică No. 10 —
Sucursala: Calea Victoriei No. 107.

UN GRAMOFON foarte elegant, cutia de stejar, cu plachete de metal și lin nichelat, cu 6 plăci duble, adică 12 cântec

UNA FLAUT DE ABANOS, cu 12 clape, într-o cutie fină căptușită cu catifea.

UNA MIOARA FINĂ cu arcuș și accesorii de rezervă.

Toate aceste cumpărate de la Marele Magazin de muzică Jean Feder, București, calea Victoriei 54, Furnizorul Curții Regale

UNA MADOLINA italiană, de palisandru, ornamentată, cu testiera prelungită, specială pentru concert.

UNA CHITARA cu mecanică.

UNA HARMONICA cu două rânduri, cu 19 clape și 4 basuri, burduful dublu, cu colțuri de metal.

Cumpărate de la Magazinul de muzică «La Harpa», București, strada Colțel No. 5.

UNA JARDINIERA de argint de China, oxidată și aurită, cu 4 picioare și două mânere, cu un cristal frumos șlefuit.

UNA FRUCTIERA de argint de China, în parte aurită, cu talerul de cristal, gravat broderie și șlefuit.

UN SERVICIU PENTRU BERE, compus din o carafă și patru pahare de cristal, pe o tăviță argintată cu două mânere.

Cumpărate de la cunoscutul magazin de bijuterii Th Radivon, bulevardul Elisabeta No. 8 bis.

UNA PENDULA MODERNĂ de stejar ce se întoarce odată la 15 zile.

UN CEASORNIC DE AUR 14 karate, cu trei capace, frumos gravate și emailate, pentru dame.

UNA GARNITURA DE AUR 14 karate, compusă din o pereche cercei, o broșă și un inel, toate cu pietre Simil, Brillant și Perle.

UN CEASORNIC DE BIROU cu căhmară, formă modernă și frumos nichelat.

Toate acestea cumpărate de la cunoscutul și bine asortatul magazin «Ceasornicaria Colțel», București, str. Colțel No. 31.

UNA BICICLETA ELEGANTĂ «SPORT» cu roată liberă și frână automată prin contrapedalare.

UNA PUȘCA de vânătoare cu două țevi, țevile de oțel, «Bayard», din renumita fabrică de arme «Pieper-Bayard». Această armă are 4 zăvoare de siguranță, țeava stângă choke-hore și poate întrebuița atât pulberea neagră, cât și pulberea fără fum.

UNA CARABINA semi-automată de mare precizie «Pieper» cu tirul garantat precis.

UN REVOLVER SISTEMATIC.

Cumpărate de la marele magazin de arme B. D. Zismann, furnizorul Curții Regale, calea Victoriei No. 44, București

3 CEASOARNICE DE AUR 14 karate cu câte 3 capace foarte frumos gravate, toate pentru dame.

3 LANȚISOARE DE AUR 14 karate, pentru d-soare.

6 CEASOARNICE de argint rusec, cu 3 capace, p. bărbați.

6 CEASOARNICE DE ARGINT VERITABIL, cu 3 capace, pentru bărbați.

6 CEASOARNICE DE NIKEL, cu 2 capace, p. bărbați.

6 CEASOARNICE DE ARGINT «Marca Arpad» cu 2 capace frumos gravate, pentru bărbați.

6 CEASOARNICE DE METAL argintat, cu câte 3 capace pentru bărbați.

4 LANȚISOARE DE ATARNAT LA GAT, de argint aurit pentru dame.

7 SPLENDIDE LANȚISOARE de argint 800, p. dame.

UN SPLENDID CEASORNIC DE AUR 14 karate, cu 3 capace, foarte fin gravat, având și port-fotografie, pentru dame.

UN CEASORNIC DE AUR AMERICAN, cu 3 capace, pentru bărbat.

UN CEASORNIC DE AUR pentru bărbat, 14 karate, cu 3 capace, frumos gravat, având pe capac loc pentru gravură.

2 CEASURI SPLENDIDE DE ARGINT pentru bărbați.

UN CEASORNIC de metal aurit pentru bărbat.

Afară de acestea, toți abonații mai primesc gratuit un volum din interesanta scriere «Memoriile Regelui Carol I al României», sau un volum din cărțile ce apar în editura ziarului „Universul” tipărite anume pentru abonați.

Prețurile de abonament sunt aceleași: Pe un an lei 18; pe șase luni lei 9.15; p. 3 luni lei 4.65.

Pentru a concura la premiile de mai sus, abonații pe un an primesc 30 bonuri; cei pe șase luni 15 și cei pe 3 luni 5 bonuri. Abonații pe un an participă la două trageri, deci după prima tragere vor primi încă 30 bonuri, pentru tragerea următoare.

Administrația „UNIVERSULUI” nu întrebuițează încasatori.

Plata abonamentelor se va face direct la casa administrației ziarului, prin mandat postal sau în persoană.